

LANDINFO RESPONS

Landinfo respons er utarbeidet av *Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon* (Landinfo).

Landinfo respons er svar på konkrete spørsmål og henvendelser fra UNE, UDI og AID.

Landinfo respons kan inneholde utvalg, sammenstilling og vurderinger av informasjon fra en rekke kilder, samt Landinfos vurdering av enkelte eller

flere av de refererte kildene.

REGION:

SØR ASIA

LAND:

BANGLADESH

TEMA:

ROHINGYAER I BANGLADESH, OG ROHINGYA-SPRÅK

BESTILLINGSDATO:

6. MARS 2008

PROBLEMSTILLING / SPØRSMÅL:

Vi har i det siste fått inn henvendelser fra Rohingaer som har tatt språkundersøkelser som konkluderer med at "søkeren snakker åpenbart slik arakan-bengali man snakker i Chittagong, og har ikke noen influens av slik arakan-bengali som snakkes i Burma" og lignende resultat.

De bestrider resultatet på det sterkeste. Det hevdes meget bestemt at analytikeren i språkanalysen må ta feil. Vi har også en søker som "strøk" på språktesten angående om han snakket rohingadialekt, men som i asylintervjuet nettopp ble intervjuet på rohinga.

Direktoratets inntrykk er at dette med språk tillegges politisk betydning, i den forstand at språket er med på å definere hvem du er og hvilke rettigheter du har. Rohingaene synes å være redd for at personer de mener må defineres som rohingaer, defineres som noe annet som ledd i en politisk uenighet. En søker sier at de argumentene som brukes i språktesten, er akkurat de samme som den burmesiske staten har brukt for å hevde at Rohingaene ikke tilhører Burma.

Vi skal nå kontakte språkinstituttet og høre om de har noen kommentarer til kritikken søkeren kommer med til oss, og hva som er forskjellen mellom rohingaenes arakan-bengali og arakan-bengali slik den snakkes i Chittagong. Det jeg vil spørre Landinfo om, er om dere kjenner til noe rundt eventuelle politiske aspekter ved dette med språk & Rohingaer.

Er det slik at det noen vil si er et typisk Rohingaspråk, vil andre kunne si er et typisk tegn på tilhørighet til Bangladesh? Finnes det i Bangladesh grupper av Rohingaer som ikke har bakgrunn som flyktning fra Burma, men som tvert i mot alltid har bodd i Bangladesh og som altså er statsborgere av Bangladesh? Vårt formål i testene er jo kun å bekrefte/ avkrefte tilknytning til *Burma*. Kan denne striden om språk bunne i at det er rohingaer fra Bangladesh som med det føler at de blir utdefinert som *rohingaer*, selv om vi i testen bare utdefinerer dem som "*burmesiske rohingaer*"?

DATO: 5. MAI 2008 (Omarbeidet e-postbesvarelse av 2. april 2008)

Rohingyaer i Bangladesh

Rohingyaene er en muslimsk minoritet som bor vest i Myanmar (Burma). Flere kilder omtaler at det er en lang historie for periodevise tilstrømninger av rohingyaer fra Arakan (nå Rakhine) i Myanmar til Bangladesh. I en rapport fra *Leger uten grenser*¹, står det bl.a. står følgende om rohingyanenes historie (s.9):

The Rohingya Muslims are predominantly concentrated in the northern part of Rakhine State (Arakan), numbering approximately 1.4 million, almost half the state's total population. Arakan found itself at the crossroads of two worlds: South Asia and Southeast Asia, between Muslim-Hindu Asia and Buddhist Asia, and amidst the Indo-Aryan and Mongoloid races. During its days as an independent kingdom until 1784, Arakan encompassed at times the Chittagong region in the southern part of today's Bangladesh. The Arakanese had their first contact with Islam in the 9th century, when Arab merchants docked at an Arakan port on their way to China. The Rohingyas claim to be descendents of this first group, racially mixing over the centuries with Muslims from Afghanistan, Persia, Turkey, the Arab peninsula, and Bengal. The merging of these races arguably constituted an ethnically distinct group with its own dialect. In 1784, the Burman king Bodawpaya conquered and annexed Arakan, triggering a long guerrilla war in which the Burman army allegedly killed more than 200,000 Arakanese and solicited forced labour to build Buddhist temples. The failed attempt in 1796 to overthrow Burman rule resulted in the exodus of almost two-thirds the Muslim Arakanese population into the Chittagong area, or today's Cox's Bazar in Bangladesh. **Such was the beginning of periodic influxes of refugees from Arakan into Bengal** (*Landinfos utheving*). When the British incorporated Arakan and the rest of Burma into its empire by 1885, many refugees returned to Arakan. For centuries, the Buddhist Rakhine and Arakanese Muslims co-existed relatively quietly, until the Second World War.

I en rapport fra danske utlendingsmyndigheter² blir de største flyktingestrømmene fra Myanmar til Bangladesh beskrevet. Under refereres noen utdrag av dette, uthevelsene er gjort av Landinfo:

¹ Médecins Sans Frontières (2002). *10 Years for The Rohingya Refugees in Bangladesh: Past, Present and Future*. Médecins Sans Frontières-Holland Tilgjengelig fra:

http://www.doctorswithoutborders.org/publications/reports/2002/rohingya_report.pdf Lastet ned: 13.12.2007

² Udlændingestyrelsen (2003). *Sikkerheds- og menneskeretsforhold for rohingyaer i Burma og Bangladesh. Rapport fra fact-finding mission til Bangkok i Thailand, Dhaka og Cox's Bazar i Bangladesh og Maungdaw i Burma*. København. Side 13-15. Tilgjengelig fra:

<http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/AD0F9A42-61BC-437D-8D76-5C39C97AEF82/0/FactfindingBurmaogBangla2003.pdf> Lastet ned: 28.03.2008.

1. I 1784 erobrede den burmesiske konge Bodawpaya det nordlige Rakhine og indlemmede området i sit kongedømme Ava i det centrale Burma. Dette udløste **den første flytningestrøm** af muslimer fra Burma til Cox's Bazar området i det nuværende Bangladesh. Mange af de rohingyaer, der flygtede fra Burma til Cox's Bazar i denne periode blev **integrederede i området** og flyttede ikke tilbage.
2. **Den anden flytningestrøm** af rohingyaer til Bangladesh fandt ifølge HRW's rapport sted under Anden Verdenskrig i forbindelse med briternes retræte og den japanske invasion af Burma.
3. **Den tredje flytningestrøm** fra Burma fandt sted i 1978.
4. **Den fjerde og sidste omfattende flytningestrøm** af rohingyaer fra Burma til Bangladesh fant sted i 1991 og 1992.

I følge UNHCR i Dhaka³ bodde det rohingyaer, dog relativt få, i Bangladesh **før** frigjøringskrigen i 1971. Disse ankom i hovedsak under ”britisk periode”, men også enda tidligere, og det har vært en viss tradisjon for folkeflyt mellom Arakan State i Myanmar og Cox's Bazar District i Bangladesh. Arakan og Cox's Bazar var britiske besittelser fram til henholdsvis 1947 og 1948, og da følgelig ikke atskilt av noen statsgrense. Rohingyaer som bodde i Bangladesh på frigjøringsstidspunktet i 1971 ble oppfattet som bangladeshiske borgere med fulle rettigheter, og kan i dag omtales som bangladeshere av rohingya avstamning.

I 1978 var det altså en stor flyktningetilstrømning til Bangladesh (jf. pkt 3 over). I henhold til bl.a. Leger uten grenser⁴ flyktet nærmere 200.000 rohingyaer til Bangladesh fra Myanmar i 1978. Av disse ble 180.000 repatriert med tvang, 10.000 døde i leire, **mens om lag 10.000 forble i Bangladesh** (*Landinfos utheving*). Dette var før UNHCR opprettet flyktningeleire i området rundt Cox's Bazar, og det er dermed rimelig å anta at de rohingyaene som forble i Bangladesh etter flyktningetilstrømningen i 1978 har bosatt seg i landet, fortrinnsvis i Chittagong Division, og lever ”side om side” med bangladeshere.

Rohingyaene som kom i 1978 har nå vært i Bangladesh i 30 år, og har barn som er andre generasjons innvandrere/flyktninger. Dermed er det rohingyaer som har bodd hele sitt liv, eller store deler av det, i Bangladesh. De har bakgrunn som illegale flyktninger, eller er barn av barn av illegale flyktninger, og vil i de aller fleste tilfeller ikke være bangladeshiske statsborgere. Den norske ambassaden i Dhaka⁵ har imidlertid opplyst at enkelte av rohingyaene som ble værende i Bangladesh i 1978 har søkt om, og fått, statsborgerbevis. Ambassaden opplyser videre⁶ at:

³ I samtale med den norske ambassaden i Dhaka, formidlet i e-post fra ambassaden til Landinfo av 02.04.2008.

⁴ Médecins Sans Frontières (2002).

⁵ I en e-post fra ambassaden til Landinfo den 02.04.2008.

⁶ Ibid.

Det siste har kommet på spissen nå i forbindelse med den pågående registreringen av nye velgere og utstedelse av nasjonale ID-kort. Anordningen som regulerer velgerregistrering gir anvisning på at disse ikke skal registreres som velgere eller få utstedt ID kort, selv om de "feilaktig" skulle ha fått utstedt statsborgerbevis. Disse sakene kompliseres selvsagt av at Bangladesh ikke har noe fungerende folkeregister, man må selv ta aktive skritt for å registrere seg, f.eks. i forbindelse med at man søker om pass eller i forbindelse med velgerregistrering.

I 1991-92 var den neste (og siste) store flyktningstrømmen, da det kom om lag 250.000 rohingyaer til Bangladesh.⁷ I følge UNHCR i Dhaka⁸ var det høsten 2007 om lag 27.000 **registrerte** rohingya-flyktninger som bodde i flyktningleire, mens om lag 200.000 **uregistrerte** rohingyaer bor *utenfor* leirene. Det siste tallet er estimert av bangladeshiske myndigheter. Det var altså i 2007 nesten åtte ganger flere rohingyaer som bor **utenfor** enn i flyktningleire.

Rohingyanene, både registrerte og uregistrerte, kan potensielt ha bodd i Bangladesh hele, eller størsteparten av livet sitt, **uten** å være borgere av Bangladesh. Danske utlendingsmyndigheter uttaler at⁹:

Ifølge UNHCR, Bangladesh, har rohingyaer uten for flyktningleirene status som illegale immigranter og opholder sig i Bangladesh uten tilladelse. De opholder sig ofte sammen med familie og har almindeligvis ingen alvorlige problemer og bliver normalt ikke chikaneret af politiet og myndighederne.

I tillegg har en altså rohingyaer som bodde i Bangladesh før 1971, og som er bangladeshiske statsborgere. Landinfo har ingen informasjon om hvor mange det kan dreie seg om, annet enn at UNHCR har uttalt at det er "relativt få"¹⁰. Videre har Landinfo ingen informasjon om hvor bevisst disse er på at de er bangladeshere av rohingya avstamning.

Rohingyaer i Bangladesh og rohingya-språk

⁷ Médecins Sans Frontières (2002).

⁸ I møte med stedlig representant for UNHCR i Bangladesh, Pia Prytz Phiri i november 2007 under utlendingsforvaltningens informasjonsinnhentingsreise til Bangladesh. Se også Landinfo Reiserapport (2008): *Bangladesh. Politisk situasjon, og ulike aspekter ved menneskerettighetene*. Tilgjengelig på Landdatabasen, eller http://www.landinfo.no/asset/697/1/697_1.pdf Lastet ned: 30.04.2008.

⁹ Udlændingestyrelsen (2003).

¹⁰ I samtale med den norske ambassaden i Dhaka, formidlet i e-post fra ambassaden til Landinfo av 02.04.2008.

Landinfo er ikke kjent med eventuelle politiske aspekter vedrørende språk og rohingyaer, ut over det at rohingya-flyktninger som har ankommet Bangladesh etter 1971 ikke er ansett som legale borgere av Bangladesh.

Når det gjelder spørsmålet om det er slik at det noen vil si er et typisk rohingya-språk, vil andre kunne si er et typisk tegn på tilhørighet til Bangladesh, forstår Landinfo det slik at selv om rohingya-språk og Chittagong-dialekten (chittagonian) i Bangladesh likner hverandre, er de distinkt forskjellige.

Som det fremgår av anmodningen har UDI bedt et språkinstitutt om nærmere opplysninger om hva som er forskjellen mellom rohingyaenes arakan-bengali og arakan-bengali slik den snakkes i Chittagong. Landinfo vil derfor ikke gå nærmere inn på språk og språklige forskjeller her, men vil likevel vise til noen nettsteder for nærmere informasjon om rohingya-språk og chittagonian:

- http://en.wikipedia.org/wiki/Rohingya_language
- <http://www.rohingyalish.com/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Chittagonian_language
- http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=cit

Rohingyaer som bodde i Bangladesh på frigjørings tidspunktet i 1971, ble - som nevnt - oppfattet som bangladeshiske borgere med fulle rettigheter. I følge UNHCR i Bangladesh¹¹ er disse i dag fullt ut assimilert og snakker lokalt språk (dvs. bangla/chittagonian). Hvorvidt de behersker rohingya-språk vil antakelig variere, men UNHCR legger til grunn at de for alle praktiske formål benytter bangla/chittagonian.

I henhold til offentlige estimater bor det altså om lag 200.000 uregistrerte rohingyaer i Bangladesh, ansett som illegale immigranter. De er ikke bangladeshiske statsborgere, men kan ha bodd hele eller store deler av livet sitt i Bangladesh. Mange vil også være andre generasjons innvandrere/flyktninger. Landinfo er av den oppfatning at det er rimelig å anta at burmesiske rohingyaer som har oppholdt seg lenge/store deler av livet i Bangladesh, utenfor flyktningeleire og "side om side" m/bangladeshere, snakker mer eller mindre Chittagong-dialekt (chittagonian). UNHCR legger også til grunn¹² at disse for alle praktiske formål snakker/behersker den lokale bangladialekten (chittagonian), og at det vil variere fra familie til familie i hvilken grad det snakkes rohingya-språk i hjemmet.

Referanser

¹¹ I samtale med den norske ambassaden i Dhaka, formidlet i e-post fra ambassaden til Landinfo av 02.04.2008.

¹² Ibid.

Litteratur

- Médecins Sans Frontières (2002). *10 Years for The Rohingya Refugees in Bangladesh: Past, Present and Future*. Médecins Sans Frontières-Holland.
Tilgjengelig fra:
http://www.doctorswithoutborders.org/publications/reports/2002/rohingya_report.pdf
Lastet ned: 13.12.2007
- Udlændingestyrelsen (2003). *Sikkerheds- og menneskeretsforhold for rohingyaer i Burma og Bangladesh. Rapport fra fact-finding mission til Bangkok i Thailand, Dhaka og Cox's Bazar i Bangladesh og Maungdaw i Burma*. København.
Tilgjengelig fra: <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/AD0F9A42-61BC-437D-8D76-5C39C97AEF82/0/FactfindingBurmaogBangla2003.pdf>
Lastet ned: 28.03.2008

Muntlige kilder

- Den norske ambassaden i Dhaka
- UNHCR i Dhaka